

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. נתינת ערים ומגרשים ללוויים
 - א. הסכמת משה לתנאי בני גד וראובן
 - א. מלחמת מדין
 - ב. שמות נשיאי בני
 - ה. השארת נחלת צלפחד במטה מנשה
 - ו. קרבן הזהב של שרי המלחמה להשי"ת
 - י. ציווי חלוקת נחלת הארץ
 - ל. בנית ערי האמורי ע"י בני ראובן, גד ומכיר
 - מ. ציווי הפרשת ערי מקלט
 - מ. פירוש גבולות ארץ ישראל
 - ג. בקשת בני גד וראובן לנחול מעבר לירדן
 - פ. חלוקת שלל המלחמה
 - פ. דיני נדרים והפרתם
 - פ. פירוש מסעות בני
 - צ. טהרת העם לאחר המלחמה
 - ת. הריגת חלק משבויי מדין
- "

שאלה לשולחן השבת

"ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ד' וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש החמישי באחד לחדש"

אהרן הכהן הינו האדם היחיד בתורה שמוזכר בו את תאריך פטירתו, בראש חודש אב. ויש לבאר מדוע רק לגביו בחרה התורה לפרט ולכתוב את התאריך, ומה באה התורה ללמדנו בכך.

מטרת השאלה הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר"

כתוב בקהלת (ה,ד): "טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם". הרי שהזהיר שלמה המלך שראוי לאדם להתרחק מגדרים שמא לא ישלם אותם ויהיה העוון תלוי בצווארו. ובגמרא (שבת לב:) כתוב שבעוון נדרים מתה אשתו של אדם וכן בניו הקטנים. ועניין המוות רמוז במילים: "משתדור ולא תשלם", ר"ת: מות. ובמילה "מטות" הכתובה כאן בתחילת פרשת נדרים, יש את האותיות "מות" הרומזות לפסוק הנ"ל, אך בתוספת האות ט' שרומזת לתחילת הפסוק: "טוב אשר לא תדור" שהיא העצה להציל ממות נפשו, ולכן מפרידה בין אותיות "מות". ולפי זה הכוונה בביאור הכתוב: "וידבר משה אל ראשי המטות" להורות שגם זה מכלל דיבורי משה רבינו אל הנשיאים להבינם את "ראשי" התיבות של "מטות" שהוא העניין הנ"ל, אשר טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם, ויסוד זה הוא הקדמה חשובה לפרשת נדרים. (ברכת יצחק בשם ארון עדות)

"זה הדבר אשר ציוה ד' לבנות צלפחד לאמוז לטוב בעיניהם תהיינה לנשים אך למשפחת מטה אביהם תהיינה לנשים"

על פניו ישנה סתירה בדברי הפסוק, שבתחילה כתוב שיש להן רשות להינשא לאיזה שבט שירצו, אבל בסוף כתוב: "אך למשפחת מטה אביהם תהיינה לנשים". ונראה לבאר ע"פ מה שאמרו חז"ל, שבאמת בנות צלפחד לא היו ראויות להוליד כיון שנישאו לבעליהן אחר ארבעים שנה, אלא מחמת צדקתן נעשה להן נס וילדו. ולכן, בהתחלה כתוב "לטוב בעיניהם תהיינה לנשים", כיון שנחלת השבט לא ייגרע על ידי הנישואין הללו, כי לפי הטבע לא תלדנה ובעל הרי אינו יורש מהתורה, אבל בכל זאת כיון שחפץ אני לעשות להן נס שיוולדו להן בנים, ואין זה מן הנכון שאעשה נס אשר יגרום את גריעת נחלת השבט של אביהן. לכן מייצץ אני להן עצה טובה שרק למשפחת מטה אביהם תהיינה לנשים, ואז יתאפשר לעשות להן נס, כי כך לא יגרע מנחלת אביהן. (חתם סופר) ולפי זה מבואר היטב הפסוק: "כאשר צוה ד' את משה כן עשו בנות צלפחד". שהרי לכאורה מה החידוש בכך, אלא שלמרות שלא היו הדברים בגדר של ציווי אלא רק כעצה טובה, בכל זאת שמעו לעצה זו של הקב"ה ובחרו להתחתן עם בני שבטן.

"אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל תשלחו לצבא"

כתב הרמב"ם (הל' שמיטה פ"ג ה"ב): 'ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל ובבזתה עם אחיו מפני שהובדל לעבוד את ד' לשרתו... לפיכך הובדלו מדרכי העולם לא עורכין מלחמה כשאר ישראל ולא נוחלין ולא זוכין לעצמן בכח גופן'. מבואר ברמב"ם ששבט לוי אינו יוצא למלחמה. ויש לבאר אם כן, מדוע הגמרא (סוטה מד.) מביאה שכהן שארש אישה האסורה לו (גרושה וחללה, או אלמנה לכהן גדול) לא חוזר מעורכי המלחמה, הלא אמור כלל שלא לצאת? ויש לומר: א. אין להם חובה לצאת במלחמה אך יכולים להתנדב. (דרך אמונה) ב. יוצאים למלחמה אך אינם עוסקים בפועל בהריגה אלא בשאר פעולות נצרכות. ג. המלך יכול לכוף אותם לצאת להילחם. ד. יוצאים אחרונים רק אם אין ברירה. ה. בארצות אחרות שבהן הלויים יכולים לנחול בהם, אזי יוצאים למלחמה. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ג)

חזק
חזק
ונתחזק!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה.

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- לכל שבט היה ____ שהיה אחראי לחלק הנחלות
 - נשיא שבט יהודה
 - בפרשתנו מבואר דין הרוצח ב ____
 - מלכה שמע, שאהרן הכהן גוע
 - שם חנו בני ישראל אחרי קריעת ים סוף
 - בני ישראל חנו בהר העברים לפני -
 - "אם יליד בית הוא מדוע היה ____" (הפטרה)
 - המסעות החלו ממחרת ה -
 - משה הבדיל שלש ערי ____
 - בחוודש זה נפטר אהרן (לשון הפסוק)
 - נשיא שבט זבולון: אליצפן בן ____
 - באמצעותו יחלקו את הארץ
 - בני ישראל נסעו מסוכות ל -
 - בכל צד שלו היו שלש ערי מקלט
 - משם החלו מסעות בני ישראל במדבר
 - "ולא תקחו כפר לנפש רצח אשר הוא ____ למות"
 - אורך מגרשי הלווים מחומת העיר היו ____ אמה
 - אחד מהמקומות בהם חנו בני ישראל
 - כך מתרגם אונקלוס את המילה 'ונס'
 - שם חנו בני ישראל בין קהלתה לחרדה
 - ממקומות חניית בני ישראל (2)
 - ים המוזכר בגבולות ארץ ישראל

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- עד לאיזה נחל המרגלים הגיעו בארץ ישראל?
 - שתי מתכות שבפרשה מבוארת דרך טהרתם
 - בניו בנו ישובים רבים בעבר הירדן
 - בני גד אותה בנו, ובמסעות בני ישראל שם חנו
 - בני גד בנו גם את "בית ____"
 - "____ נקיים מד' ומישראל"
 - בני ישראל הרגו מהטף השבוי כל -
 - בני גד וראובן אמרו למשה: "נחנו נעבור ____"
 - מהתכשיטים שהביאו שרי האלפים והמאות
 - אחת מהערים שבנו בני גד
 - תכשיט שהביאו שרי האלפים והמאות
 - "האחיים יבואו ____ ואתם תשבו פה"?
 - משה לקח משלל יוצאי המלחמה
 - בעל יכול להפר לאשתו ביום שמעו אותם
 - גם את ממלכתו ירשו בני ישראל מעבר הירדן
 - לבני גד וראובן היה מקנה -
 - משה קצף עליהם
 - אחד מחמשת מלכי מדין
 - משה שלח למלחמת מדין חיילים עם כלי ה ____
 - שניים מחמשת מלכי מדין
 - אחת מהערים שבנו בני ראובן
 - "והנה קמתם תחת אבתיכם ____ אנשים חטאים"

כתרומו

כל פרשה נקראת על שם מילה אחת או שתי מילים. למשל: פרשת ויקרא.

"ונס שמה" (לה, יא) = "ויערוק לתמן". הפועל העברי 'לערוק' המתאר עזיבת מקום.

מן המדרש

מילה בפרשה

**כשנצטוו ללכת לספר,
את העדר לשומר מסר,
מנין הבהמות נספר,
ונמצא שאחד חסר.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

שלוש מתנות נבראו בעולם. זכה באחת מהן נטל חמדת כל העולם: זכה בחכמה - זכה בכל, זכה בגבורה - זכה בכל, זכה בעושר - זכה בכל. אימתי, בזמן שהן מתנות שמים ובאות בכח התורה, אבל גבורתו ועשרו של בשר ודם אינו כלום. שכן שלמה אומר: "לא לקלים המרוץ ולא לגבורים המלחמה וגם לא לחכמים לחם וגם לא לנבונים עושר וגם לא ליודעים חן כי עת ופגע יקרה את כולם". וכן ירמיה אומר: "אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעשרו כי אם בזאת יתהלל" וגו'. ומתנות אלו בזמן שאינן באין מן הקב"ה סופן להפסק ממנו. שנו רבותינו: שני חכמים עמדו בעולם, אחד מישראל ואחד מאומות העולם: אחיתופל מישראל, ובלעם מאומות העולם ושניהם נאבדו מן העולם. וכן שני גיבורים עמדו בעולם, אחד מישראל ואחד מאומות העולם: שני גיבורים עמדו בעולם, אחד מישראל ואחד מאומות העולם: שני עשירים עמדו בעולם, אחד מישראל ואחד מאומות העולם: קרח מישראל, והמן מאומות העולם ושניהם נאבדו מן העולם. למה? שלא היה מתנתם מן הקב"ה, אלא חוטפים אותה להם. וכן אתה מוצא בבני גד ובני ראובן שהיו עשירים והיה להם מקנה גדול וחיבתו את ממונם וישבו להם חוץ מארץ ישראל לפיכך גלו תחלה מכל השבטים, שנאמר: "ויגלם לראובני ולגדי ולחצי שבט המנשה". ומי גרם להם? על שהפרישו עצמם מן אחיהם בשביל קנינם. מנין? ממה שכתוב: "ומקנה רב היה לבני ראובן וגו'." (ע"פ מ"ר ותנחומא)

ושפני טמוני חול

חידה: "אב זהה להם, אך ההבדל בין המלך לרשע הוא ארבעים".

ר"ח מנחם אב הוא יום פטירתו של אהרן הכהן. והוא היחיד שמפורש בתורה את יום פטירתו. וכן, בפרשת מסעי קוראים תמיד בשבוע של יום פטירתו. והשנה, אף ביום זה ממש. ובעל המנורת המאור, ערך חישוב מעניין: כתוב שאחרי מיטתו של אהרן הלכו שמונים אלף ילדים שנקראו בשמו, שנולדו לבתים שאהרן השכין בהם שלום. שמונים אלף לחלק לארבעים שנה, יוצא אלפיים שלום בית בשנה! ויש להוסיף למספר זה אף את כל מקרי השלום שבין איש לרעהו, ואת העובדה שאהרן היה הכהן הגדול, ומגדולי הדור והיו לו חובות אחרות רבות! וגם, אלו רק הזכרים שנולדו!

שעשועי דאורייתא

"למטה בנימן אלידד בן כסלון"

לאילו 9 אנשים נוספים בתורה יש בשמם את האות ד' פעמיים ברציפות? (ובנ"ך?)

מצאו נא בפרשה:

- שם של שכונה בירושלים.
- 5 שמות של השבטים.
- מילה המוטעמת במרכא כפולה.
- רמזים לכל אחד משלושת הרגלים וכן לחנוכה ולפורים.
- רצף של שש מילים בנות שלוש אותיות.
- מילה בת שלוש אותיות שהגימטריא שלה היא 5.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ובני ראובן בנו את חשבון ואת אלעלא ואת קרית ספר"

2. "ויסעו מעלמן דבלתימה ויהנו בהרי העברים לפני הר נבו"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: לאילו שתי נשים בתורה היה שם זהה? (2 תשובות) - מילכה אשת נחור ומילכה בת צלפחד. עדה אשת למך ועדה אשת עשו. (ויש שיטות שהיו שתי נשים שונות בשם נעמה, אך לא מפורש בכתוב) **לסדר את הפרשה** - "פאת צפון אלפים באמה". **חידון א' ת'** - אשכול, ברזל בדיל, גד, דיבון, הרן, והייתם, זכר, חלוצים, טבעות, יעזר, כומז, למלחמה, מכס, נדריה, סיחון, עצום ורב, פקודי החיל, צור, קודש, רבע רקם, שבמה, תרבות. **חידון א' ת' הפוך** - נשיא, כלב, שוגג, ערד, מרה, הר נבו, לבז, הפסח, מקלט, החמישי, פרנך, גורל, אתם, הירדן, רעמסס, רשע, אלף, רימון פרץ, ויערוק, הר שפר, אלוש קדש, כנרת. **שעשועי דאורייתא** - דדנים, אלמודד, דדן (פעמיים), חדד, הדד, בדר, אלדד ומידד. ובנ"ך: הדדעזר, דדי, הדד, אדד, דדן, בלדד, חנדד, עודד, דדוהו. 1. מוצא. 2. ראובן, גד, מנשה, יוסף, אשר. 3. "ויקרא לה נבח". 4. כתוב מפורש פסח וסוכות. פורים רמוז ב: "חצר אדר", וחנוכה רמוז ב"חשמונה" (החניה הכ"ה), וכמובן שמדבר סיני רומז למתן התורה בשבועות. 5. "לכם וגם שמה רצח מכה נפש". 6. "בבא". **מילה בפרשה פינחס** - מחלה. "הוא מחכה בקוצר רוח" - מחכה, מצפה = מחלה, "לאורחת עם שם נוח" - מחלה זהו שם של אישה (מבנות צלפחד), "אך אז החולי השיגה" - חולי = מחלה, "כשסלחה לרופא והבליגה" - סלחה = מחלה. **טמונות בפרשה** - 1. עקרב - "למעלה עקרבנים" (לד, ד). 2. "בסוכות" (לג, ה). 3. "ים המלח" (לד, יב). 4. "מכה נפש בשגגה" (לה, טו). 5. "ערי מקלט" (לה, יג). 6. "שרי האלפים" (לא, מח). 7. תפילת כל נדרי, דיני נדרים והפרתם (ל, ב-יז). 8. "ברתמה" (לג, יח). 9. "וחצצרות התרועה" (לא, ו). 10. קרני פרה וירח בן יומו - מטעמי המקרא הנדירים ("אלפים באמה" לה, ה). 11. "אחוז אחד" (לא, מז). 12. "חמשת מלכי מדין ואת בלעם... הרגו בחרב" (לא, ח). 13. שמיעת האב את נדרי בתו: "בנעוריה בית אביה" (ליז). **טמונות בהפסדה** - 1. "בארות" (בי, ג). 2. "ישאגו כפירים" (ב, טו). 3. "תכבסי בנתר ותרבי לך בורית" (ב, כב). 4. נחל "שורק" (ב, כא). **שאלה לשלחן השבת שלח** - שאלנו: ביאר רש"י: "היש בה עץ. אם יש בהם אדם כשר, שיגין עליהם בזכותו". והגמרא (ב"ב טו.) מביאה דעה שהיה זה איוב שהגן על דורו כעץ. ויש לבאר מדוע באן הספיק ליושבי הארץ צדיק אחד שיגן עליהם בזכותו, ואילו כשהקב"ה ביקש להפוך את סדום ושכנותיה, היה צורך בעשרה צדיקים כדי להגן על עיר אחת? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. יש לומר ששם חטאת סדום הייתה צריכה הגנה נגד הקב"ה והיו צריכים לעשרה שהיא מספר של קהל ועדה אבל כאן ההגנה הייתה נגד עם ישראל ובאחד מספיק. 2. שם קודם מתן תורה וכאן אחר מתן תורה, מכיון שיש תורה בעולם אפילו צדיק אחד, מגן. 3. אצל חוטאים גדולים ומפורסמים כמו בסדום ובמבול צריך עשרה, אבל לסתם גויים מספיק באחד. 4. ההבדל הוא בין צדיק המסתגר בדל"ת אמותיו או משפיע לאחרים כעץ פרי.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

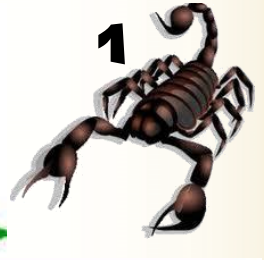
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: ternunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

11%

12

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
וא"ו קטועה במילה "שלום" (כה,יב)

הפטרת מסעי "שמעו דבר ד'" (ירמיהו ב' ד' - כח.ו: ג' ד')

טמונות בהפטרה

